

Occupational Safety

"דו"ח מבקר המדינה - בטיחות העובדים בענף הבנייה"

ביום 10.5.2022 פרסם מבקר המדינה דו"ח בעניין בטיחות העובדים בענף הבנייה (להלן: "הדו"ח"). מובן, כי עצם בחינת נושא תאונות העבודה בענף הבנייה על ידי מבקר המדינה מצביע על העניין הציבורי הרב שסובב את הנושא.

בעוד שהדו"ח הקודם שערך מבקר המדינה ונגע לענף הבנייה פורסם בשנת 2018 ועסק בנושא "רישום קבלנים והיבטים בהבטחת האיכות והבטיחות בענף הבנייה", הדו"ח העכשווי התעסק ספציפית בבעיית ההרוגים הרבים בתאונות העבודה בענף הבנייה ובאמצעים שהמדינה נוקטת על מנת למנוע ולהפחית את התאונות. במסגרת הדו"ח בדק מבקר המדינה, בין היתר, את פעולות מינהל הבטיחות בתחום אכיפת הוראות הבטיחות החלות על המעסיקים; פעולות רשם הקבלנים בנוגע לקבלנים שביצעו עבירות בטיחות; הקמת יחידת חקירות משטרתית ייעודית לחקירת עבירות הרלוונטיות לבטיחות בענף הבנייה; פעולות החשב הכללי בעניין קבלנים שהפרו הוראות בטיחות וכיו"ב.

להלן תמצית עיקרי הדו"ח:

- סקירה של היקף התופעה:** מספר ההרוגים בתאונות העבודה בענף הבנייה במהלך שבע השנים האחרונות הגיע ליותר משלושים עובדים בשנה, כשהשיא נרשם בשנת 2019 בה נהרגו כארבעים אנשים. ביחס לענפי התעשייה האחרים, בין השנים 2017-2020 היו יותר הרוגים בענף הבנייה מאשר בכל ענפי העבודה השונים ביחד – שירותים ומסחר, תעשייה וחקלאות. ביחס לתמותה בענף הבנייה בהשוואה עולמית, שיעור ההרוגים בישראל גבוה פי שניים ויותר מהמוצע ממדינות האיחוד האירופי.
- צווי בטיחות, צווי הפסקת עבודה ועיצומים כספיים:** הדו"ח מצביע על גידול ניכר במספר צווי הבטיחות וצווי הפסקת העבודה בשנים האחרונות. למשל, בשנת 2020 מספר הצווים שניתנו היה גדול פי יותר משישה ממספר צווי הבטיחות שנתנו בשנת 2017 (כ-5,800 צווים בשנת 2020, לעומת כ-900 צווים בשנת 2017). עם זאת, חלה ירידה מסוימת במספר העיצומים הכספיים שהוטלו ביחס לצווי הבטיחות שהוטלו.
- ניהול הליכים פליליים:** מבקר המדינה מציין לטובה את שיתוף הפעולה של המשטרה ומינהל הבטיחות בהקמת יחידת פל"ס – יחידה משטרתית בלהב 433, שמטרתה לחקור חקירות ייעודיות לענף הבנייה. עם זאת, היחידה קיבלה ביקורת על מיעוט כתבי האישום שהוגשו ביחס לכמות תאונות העבודה שאירעו. כמו כן מבקר המדינה קורא למנהל הבטיחות לפעול להקמתה המחודשת של יחידת חקירות שתעסוק באופן שוטף באכיפה פלילית, וכל זאת לשם הגשת כתבי אישום נגד מפרי החוק במקרים המתאימים.
- סדרי הפיקוח על הבטיחות בעבודה באתרי הבנייה:** מבקר המדינה מצביע לטובה על עלייה בכוח האדם במנהל הבטיחות. העלייה בכמות המפקחים גרמה לכך שמספר הביקורים באתרי הבנייה עלה משנת 2017 עד שנת 2020 בכ-74%.

לסיכום הדו"ח, נראה כי מבקר המדינה רואה שיפור במגמת האכיפה כלפי עבירות בטיחות בענף הבנייה ומציין לטובה את המאמץ הממשלתי העולה למניעת והפחתת תאונות העבודה בענף הבנייה. עם זאת, מציין המבקר כי מדינת ישראל עדיין נמצאת רחוק מהסטנדרט בעולם המערבי ביחס לכמות ההרוגים מתאונות הבנייה, ועל-כך קורא להגדלת הפיקוח ולהגברת האכיפה, הן באמצעות צווי בטיחות והן באמצעות הליכים פליליים והחמרת הענישה.

משרדנו מעניק ייעוץ משפטי שוטף בתחום הבטיחות בעבודה ומייעץ לחברות רבות ומגוונות במשק בכל הנוגע למניעת תאונות עבודה וגידור אחריות נושאי המשרה במקרה של תאונות חלילה. לאור מסקנות הדו"ח והגדלת הפיקוח והאכיפה בתחום, אנו ממליצים בחום לנקוט כבר בעת הזו באמצעים העשויים לצמצם את החשיפה לאחריות פלילית או מנהלית הן של התאגיד והן של נושאי המשרה בו, לרבות בדרך של כתיבת תכנית אכיפה ייעודית לתאגיד, בדיקה וכתיבה של נהלים בתחום הבטיחות בעבודה, קבלת ייעוץ לגבי עמידה בתקנים וכיו"ב.

לקריאת הדו"ח המלא: <https://bit.ly/3LeysBK>

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה בנושא,

הילה שמעון
שותפה

hilas@gornitzky.com

ארוז הראל
שותף

harel@gornitzky.com

גורניצקי